

๒. พิธีบรรพชาอุปสมบท

การเตรียมการ

- ผู้ปกครองไปแจ้งความประสงค์กับทางวัดและนมัสการพระอุปัชฌาย์ขออนุญาตเข้ารับการอุปสมบทที่วัดตามวันเวลาที่ต้องการ
- นานุครที่จะเข้าอุปสมบทไปมอบถวายพระอุปัชฌาย์ตามธรรมเนียมของวัด โดยจัดดอกไม้รูปเทียนไปถวายท่านด้วย และไปซ้อมขานนาคตามที่ทางวัดกำหนด
- การเตรียมจัดงานที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่ความประสงค์ของเจ้าภาพโดยคำนึงถึงความประหยัดและเหมาะสม

ของใช้ในพิธี

- เครื่องอัฐบริวาร (สบง,จีวร,สังฆาฏี,บาตร,มิด โคน,เข็ม,ประคดเอด,ฝักกรองน้ำ)
- ไตรอาศัย ๑ ไตร
- พานรูปเทียนแพ ๒ ชุด (สำหรับบรรพชา)
- ดอกไม้รูปเทียนขอนิสัย ๑ ชุด (สำหรับอุปสมบท)
- จตุปัจจัยไทยธรรมถวายพระอุปัชฌาย์ คู่สวด และพระอันดับ โดยจัดลดหลั่นกันลงไป
- ของใช้สำหรับพระใหม่ (ทั้งหมดดังกล่าวมา ให้ปริกษาทางวัด บางวัดจะรับจัดเครื่องอัฐบริวารให้เลย เจ้าภาพเพียงจ่ายเงินเท่านั้น)

ลำดับพิธี

- นำนาคเวียนประทักษิณอุโบสถหรือพระอุโบสถ ๓ รอบ โดยจัดลำดับขบวนดังนี้
ลำดับ ๑ บิดานาคสะพายบาตรถือตาลปัตรเดินนำหน้า
ลำดับ ๒ มารดาหรือญาติผู้เกี่ยวข้องอุ้มไตร
ลำดับ ๓ นาคพนมมือถือดอกบัว ๓ ดอก เดินตาม
ลำดับ ๔ ผู้ถือของอื่น ๆ ตามกันไป
 - เดินครบ ๓ รอบแล้วนาคคุกเข่าวันทาเสมา พนมมือถือดอกบัวว่าดังนี้ “อิมินา สักกาเรนะ พัทธสีมายัง พุทธัง ัมมัง สังฆัง อภิปูเชมิ” ก็ได้ หรือจะว่าคำอื่นใดที่ทางวัดนั้น ๆ ใช้อยู่ก็ได้ทั้งนั้น
 - โปรยทาน (ถ้ามี) เสร็จแล้วนาคเข้าอุโบสถโดยบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่จูงมือเข้าไป พิธีกรนำว่าคำกราบพระ (อะระหัง...) อาราธนาศีลห้า รับศีล (บางวัดไม่มีรับศีลห้า)
 - นาคและผู้ร่วมพิธีรับศีล จบแล้ว
 - นาคคุกเข่ากราบบิดามารดา หรือผู้จัดการเรื่องอุปสมบทให้รับไตรเดินเข้าสู่ท่ามกลางสงฆ์เข้าหาพระอุปัชฌาย์ (ต่อจากนั้นสงฆ์จะแนะนำให้ปฏิบัติตามกรรมวิธีการอุปสมบท จนเสร็จพิธี)
- หมายเหตุ — ก่อนวันอุปสมบท นาคต้องจัดพานรูปเทียนแพ หรือดอกไม้รูปเทียนไปขอขมาลาบวชกับผู้ใหญ่ที่ตนเคารพนับถือ โดยกราบมือตั้ง ๑ ครั้ง แล้วประคองพานเครื่องสักการะ กล่าววว่า

“กระผมขอกราบลาอุปสมบท ณ วัด ตำบล
อำเภอ จังหวัด
ในวันที่ เดือน พ.ศ. เวลาน.

“กรรมใดที่ผม (กระผม) ได้ล่วงเกิน ด้วยกายกรรมก็ดี วชิกรรมก็ดี มโนกรรมก็ดี ด้วยความเขลา ด้วย
ความประมาท ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ขอท่านได้โปรดอโหสิกรรมนั้นแก่ผม (กระผม) ด้วย เพื่อความบริสุทธิ์ในการ
ประพฤติพรหมจรรย์ต่อไป” (ยัง กาเยนะ กะตัง กัมมัง, วาจาเย อุทะ เจตะสา, โมเหนะวา ปะมาเทนะ, สัมมุขา จะ ปะรัมมุขา
, ตะเมวา โหสิกัมมัง โข, พรหมะจะริยะวิสุทธิยา)

กล่าวจบแล้ว ก็น้อมตัวลงเล็กน้อย มอบพานรูปเทียนดอกไม้แด่ท่าน เมื่อผู้ใหญ่รับแล้วท่านอาจตอบสั้น ๆ ว่า

“ข้าพเจ้า (ฉัน) อโหสิให้ อนึ่งกรรมใดที่ข้าพเจ้า (ฉัน) ได้ล่วงเกิน ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยความ
พลั้งเผลอ ด้วยความเข้าใจผิด ข้าพเจ้า (ฉัน) ขออโหสิกรรมนั้นด้วย” ดังนี้ได้

ขณะที่ท่านกล่าวอยู่นี้ ผู้บวชจะต้องอยู่ในท่าประนมมือฟังท่าน เมื่อท่านกล่าวจบ ถ้ายืนอยู่ก็ให้ไหว้ ถ้านั่ง
อยู่ก็ให้กราบท่านอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นท่านจะมอบพานเครื่องขอมมาคืนให้แก่เรา

- สำหรับการบรรพชาเป็นสามเณร จัดเพียงไตร จีวร ๑ ไตร (เว้นสังฆาฏี) และสิ่งจำเป็นอื่นๆ
- การประกอบพิธีบรรพชา ก็เช่นเดียวกับเบื้องต้นของพิธีอุปสมบทเพียงแต่รับศีล ๑๐ แล้วก็เสร็จการ
- ข้อควรระวังในการนำนาคเข้าโบสถ์ก็คือ ควรเตือนนาคอย่าเหยียบธรณีประตูโบสถ์ และไม่ควรวี้น

นาคชี้คอเข้าโบสถ์พอถึงประตูโบสถ์แล้วให้นาคยื่นมือแตะกรอบประตูข้างบนสุด เพราะอาจเกิดอันตรายแก่นาคได้และไม่มี
เหตุผลอันใดที่จะต้องทำเช่นนั้น

ลักษณะเครื่องสักการะรูปเทียนแพ

ส่วนประกอบ

- รูปไม้ระกำ ๕ ดอก วางนอนเรียงกันบนเทียน
- เทียน ๕ เล่ม วางนอนเรียงกันได้รูป (รูปเทียนมัดซ้อนกัน)

เวลาใช้

- มีกรวยดอกไม้ ๑ กรวย วางบนมัดรูปเทียน เปิดที่ครอบออก

หมายเหตุ

- ถ้าชุดเล็ก จะมีรูป ๑ ชั้น เทียน ๑ ชั้น (รวมอย่างละ ๕)
- ถ้าชุดใหญ่จะมีรูป ๒ ชั้น, เทียน ๒ ชั้น (รวมอย่างละ ๑๐)